

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 listopada 2017 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że dla T. G. podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne za miesiące: sierpień 2014 r. , od października 2014 r. do grudnia 2015 r. , od lutego 2016 r. do lipca 2016 r. oraz od września 2016 r. do października 2016 r. podlegającego ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek (...) Serwisu (...) R.J.Z. Zakładu Pracy (...) J z siedzibą w K. , stanowią kwoty wskazane w decyzjach. W uzasadnieniu organ rentowy podkreślił, że płatnik składek (...) Serwis (...) R.J.Z. Zakład Pracy (...) J zawarł umowę o współpracy z (...) Oddział w (...) S.A. w ramach której pośredniczy na rzecz ww. w zawieraniu umów kredytowych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że płatnik składek (...) Serwis (...) R.J.Z. Zakład Pracy (...) J w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie uwzględnił kwot wypłaconych T. G. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o świadczenie usług zawartych z (...) Oddział w (...) S.A. Organ rentowy argumentował, że T. G. będąc zatrudnionym w firmie płatnika na podstawie umowy o pracę , w okresie od 1 czerwca 2014 r. do 31 grudnia 2016 r. na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) Oddział w (...) S.A. zajmował się jednocześnie obsługą kredytową kredytów udzielanych przez (...) Oddział w (...) S.A. dla klientów (...) Serwisu (...) R.J.Z. Zakładu Pracy (...) J z siedzibą w K.. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył jednocześnie, że obsługa kredytowa prowadzona była w miejscu i czasie pracy wykonywanej przez T. G. na podstawie umowy o pracę tj. w salonie sprzedaży samochodów prowadzonym przez (...) Serwis (...) R.J.Z. Zakład Pracy (...) J, a korzyści z niej czerpał zarówno pracodawca, jak i T. G.. W ocenie organu rentowego, przychody osiągnięte przez T. G. w związku z umową o świadczenie usług zawartą z (...) Oddział w (...) S.A. stanowią przychód ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy u płatnika składek (...) Serwisu (...) R.J.Z. Zakładu Pracy (...) J. Tym samym to właśnie płatnik składek (...) Serwis (...) R.J.Z. Zakład Pracy (...) J powinien był obliczyć, rozliczyć i przekazać składki do ZUS za T. G., z uwzględnieniem kwot przychodu jakie z tytułu umów z (...) Oddział w (...) S.A. osiągał T. G..

/decyzja k.2 – 6 plik I akt ZUS/

W odwołaniu od powyższej decyzji płatnik składek (...) Serwis (...) R.J.Z. Zakład Pracy (...) J z siedzibą w K. wniósł o jej uchylenie. W uzasadnieniu odwołania płatnik wskazał, że z rezultatu pracy zatrudnionego, którą wykonuje na podstawie umowy zlecenia z (...) Oddział w (...) S.A., w sposób bezpośredni korzysta wyłącznie (...) Oddział w (...) S.A., a nie płatnik składek. Płatnik jednocześnie zaznaczył, że to spółka oraz zatrudniony pracownik działają na rzecz (...) Oddział w (...) S.A., bowiem (...) Oddział w (...) S.A. jest podmiotem zainteresowanym maksymalizacją sprzedaży swoich produktów finansowych (leasing, pożyczka, inne produkty). Płatnik jednocześnie podkreślił, że porozumienie jakie zawarł z (...) Oddział w (...) S.A. nie przewiduje żadnych usług ze strony (...) Oddział w (...) S.A. na rzecz Spółki ani też, konsekwentnie, nie przewiduje wypłaty przez Spółkę na rzecz PSA jakichkolwiek wynagrodzeń. (...) Oddział w (...) S.A. nie jest zobowiązane do świadczenia na rzecz Spółki jakichkolwiek usług, a nadto spółka nie jest także zobowiązana do zwrotu na rzecz (...) Oddział w (...) S.A. jakichkolwiek kosztów dotyczących czynności wykonywanych przez zatrudnionych na podstawie umów zlecenia. (...) Oddział w (...) S.A. nie jest podwykonawcą płatnika, co wynika zarówno z treści zawartego porozumienia, jak i charakteru relacji gospodarczej stron. Przeciwnie, to płatnik jest usługodawcą względem (...) Oddział w (...) S.A. Co również istotne, spółka jako pracodawca nie przejmowała efektu finalnego czynności wykonywanej przez zatrudnionych na podstawie umów zlecenia. Czynności wykonywane przez zatrudnionych na podstawie umów zlecenia pozostawały w bezpośrednim z działalnością (...) Oddział w (...) S.A. i służyły wyłącznie jej. Nie dotyczyły one natomiast w sposób bezpośredni działalności płatnika. Czynności te nie miały z punktu widzenia płatnika wartości ekonomicznej - pozostawały bez wpływu na stopień efektywności realizacji własnych zadań gospodarczych spółki jako pracodawcy. W ocenie skarżącego, zastosowanie względem płatnika regulacji art. 8 ust. 2 a ustawy systemowej nie jest uprawnione.

/odwołanie k. 2 – 7 odwrót/

Decyzją z dnia 16 listopada 2017 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że dla A. W. podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne za miesiące: od marca 2015 r. do maja 2015 r., lipiec 2015 r., od listopada 2015 r. do stycznia 2016 r., od czerwca 2016 r. do lipca 2016 r., październik 2016 r. oraz grudzień 2016 r. podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek (...) Serwisu (...)R.J Z. Zakładu Pracy (...)J z siedzibą w K., stanowią kwoty wskazane w decyzjach. W uzasadnieniu organ rentowy podkreślił, że płatnik składek (...) Serwis (...)R.J Z. Zakład Pracy (...)J zawarł umowę o współpracy z (...) Oddział w (...) S.A. w ramach której pośredniczy na rzecz ww. w zawieraniu umów kredytowych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że płatnik składek (...) Serwis (...)R.J Z. Zakład Pracy (...)J w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie uwzględnił kwot wypłaconych A. W. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o świadczenie usług zawartych z (...) Oddział w (...) S.A. Organ rentowy argumentował, że A. W. będąc zatrudnionym w firmie płatnika na podstawie umowy o pracę, w okresie od 26 lutego 2015 r. do 25 lutego 2017 r. na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) Oddział w (...) S.A. zajmowała się jednocześnie obsługą kredytową kredytów udzielanych przez (...) Oddział w (...) S.A. dla klientów (...) Serwisu (...)R.J Z. Zakładu Pracy (...)J z siedzibą w K.. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył jednocześnie, że obsługa kredytowa prowadzona była w miejscu i czasie pracy wykonywanej przez A. W. na podstawie umowy o pracę tj. w salonie sprzedaży samochodów prowadzonym przez (...) Serwis (...)R.J Z. Zakład Pracy (...)J, a korzyści z niej czerpał zarówno pracodawca, jak i A. W.. W ocenie organu rentowego, przychody osiągnięte przez A. W. w związku z umową o świadczenie usług zawartą z (...) Oddział w (...) S.A. stanowią przychód ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy u płatnika składek (...) Serwisu (...)R.J Z. Zakładu Pracy (...)J. Tym samym to właśnie płatnik składek (...) Serwis (...)R.J Z. Zakład Pracy (...)J powinien był obliczyć, rozliczyć i przekazać składki do ZUS za A. W., z uwzględnieniem kwot przychodu jakie z tytułu umów z (...) Oddział w (...) S.A. osiągała A. W..

/decyzja k.2 – 5 odwrót plik I akt ZUS/

W odwołaniu od powyższej decyzji płatnik składek (...) Serwis (...)R.J Z. Zakład Pracy (...)J z siedzibą w K. wniósł o jej uchylenie. W uzasadnieniu odwołania płatnik wskazał, że z rezultatu pracy zatrudnionej, którą wykonuje na podstawie umowy zlecenia z (...) Oddział w (...) S.A., w sposób bezpośredni korzysta wyłącznie (...) Oddział w (...) S.A., a nie płatnik składek. Płatnik jednocześnie zaznaczył, że to spółka oraz zatrudniony pracownik działają na rzecz (...) Oddział w (...) S.A., bowiem (...) Oddział w (...) S.A. jest podmiotem zainteresowanym maksymalizacją sprzedaży swoich produktów finansowych (leasing, pożyczka, inne produkty). Płatnik jednocześnie podkreślił, że porozumienie jakie zawarł z (...) Oddział w (...) S.A. nie przewiduje żadnych usług ze strony (...) Oddział w (...) S.A. na rzecz Spółki ani też, konsekwentnie, nie przewiduje wypłaty przez Spółkę na rzecz PSA jakichkolwiek wynagrodzeń. (...) Oddział w (...) S.A. nie jest zobowiązane do świadczenia na rzecz Spółki jakichkolwiek usług, a nadto spółka nie jest także zobowiązana do zwrotu na rzecz (...) Oddział w (...) S.A. jakichkolwiek kosztów dotyczących czynności wykonywanych przez zatrudnionych na podstawie umów zlecenia. (...) Oddział w (...) S.A. nie jest podwykonawcą płatnika, co wynika zarówno z treści zawartego porozumienia, jak i charakteru relacji gospodarczej stron. Przeciwnie, to płatnik jest usługodawcą względem (...) Oddział w (...) S.A. Co również istotne, spółka jako pracodawca nie przejmowała efektu finalnego czynności wykonywanej przez zatrudnionych na podstawie umów zlecenia. Czynności wykonywane przez zatrudnionych na podstawie umów zlecenia pozostawały w bezpośrednim z działalnością (...) Oddział w (...) S.A. i służyły wyłącznie jej. Nie dotyczyły one natomiast w sposób bezpośredni działalności płatnika. Czynności te nie miały z punktu widzenia płatnika wartości ekonomicznej - pozostawały bez wpływu na stopień efektywności realizacji własnych zadań gospodarczych spółki jako pracodawcy. W ocenie skarżącego, zastosowanie względem płatnika regulacji art. 8 ust. 2 a ustawy systemowej nie jest uprawnione.

/odwołanie k. 2 – 7 odwrót akt o sygn. VIII U 116/18/

W odpowiedziach na odwołania pełnomocnik organu rentowego wniósł o ich oddalenie, podtrzymując dotychczasową argumentację.

/odpowiedź na odwołanie k.13 – 15 odwrót, odpowiedź na odwołanie k. 13 – 15 odwrót akt o sygn. VIII U 116/18/

Zarządzeniem z dnia 10 kwietnia 2018 r. Sąd połączył sprawę o sygnaturze akt VIII U 116/18 ze sprawą o sygnaturze akt VIII U 115/18 w celu ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz prowadzenia pod sygnaturą VIII U 115/18.

/zarządzenie k.60 akt o sygn. VIII U 116/18/

(...) Akcyjna Oddział w Polsce powiadomiona o toczącym się procesie nie przystąpiła do sprawy w charakterze zainteresowanego .

/ pismo k- 149/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek (...) Serwis (...)R.J. (...) Spółka Jawna z siedzibą w K. została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 12 grudnia 2011 r. pod numerem KRS (...). Wspólnikami spółki są J. Z. (1) , J. Z. (2) oraz A. Z. , którzy są jednocześnie uprawnieni do reprezentowania spółki. Zasadniczym przedmiotem prowadzonej przez spółkę działalności jest sprzedaż samochodów. Sprzedaż zdecydowanej większości samochodów następuje w oparciu o finansowanie przez instytucję zewnętrzną tj. w oparciu o kredyty udzielane na rzecz poszczególnych klientów.

/odpis z KRS k.8 – 11 , zeznania J. Z. (2) min.00:08:02 – 00:36:00 rozprawy z dnia 9 lipca 2019 r. , płyta CD k.161/

(...) Oddział w (...) S.A. świadczy usługi finansowe m.in. w zakresie udzielania kredytów na zakup pojazdów koncernu PSA.

/okoliczność bezsporna/

W spornych okresach pomiędzy płatnikiem składek (agentem) , a (...) Oddział w (...) S.A. ((...)) istniało porozumienie na mocy którego (...) Serwis (...)R.J. (...) Spółka Jawna zobowiązana była do świadczenia na rzecz (...) kompleksowej usługi o charakterze ciągłym , polegającej na promowaniu wśród swoich klientów kredytu C. Bank oraz wykonywania na rzecz (...) wymaganych czynności w zakresie bezpośredniej obsługi klientów w ramach procedury udzielania przez (...) kredytu C. Bank , a (...) zobowiązał się względem agenta do wypłaty na jego rzecz wynagrodzenia prowizyjnego. Celem zawartego porozumienia była sprzedaż jak największej ilości samochodów.

/okoliczność bezsporna , a nadto zeznania J. Z. (2) min.00:08:02 – 00:36:00 rozprawy z dnia 9 lipca 2019 r. , płyta CD k.161/

W związku z zawartym porozumieniem pomiędzy (...) Serwisem (...)R.J. (...) Spółką Jawną (agentem) , a (...) Oddział w (...) S.A. ((...)) , agent upoważnił swoich pracowników do wykonywania obsługi kredytowej będącej przedmiotem umowy. Założeniem takiego rozwiązania była kompleksowa obsługa klienta tj. sprzedaż samochodu z jednoczesnym udzieleniem mu kredytu.

/okoliczność bezsporna , a nadto zeznania J. Z. (2) min.00:08:02 – 00:36:00 rozprawy z dnia 9 lipca 2019 r. , płyta CD k.161/

Zgodnie z treścią zawartego porozumienia , wynagrodzenie agenta wynosiło 75% prowizji , a wynagrodzenie sprzedawcy wynosiło 25% prowizji.

/okoliczność bezsporna/

Od dnia 4 listopada 2010 r. T. G. jest pracownikiem płatnika składek , przy czym od dnia 1 lipca 2014 r. zajmuje stanowisko szefa sprzedaży w pełnym wymiarze czasu pracy z miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 2 940,00 zł brutto plus ryczałt za dwie przepracowane soboty w miesiącu w wysokości 620,00 zł brutto plus premia uznaniowa uzależniona od efektów ekonomicznych przedsiębiorstwa.

/dokumentacja osobowa T. G. k.108/

W spornych okresach T. G. realizował na rzecz (...) Oddział w (...) S.A. umowy cywilno – prawne w zakresie czynności związanych z obsługą kredytową klientów płatnika. Wynikające z ww. umów obowiązki wykonywał w obowiązującym go u płatnika czasie pracy , na co miał jego zgodę.

/okoliczność bezsporna , a nadto zeznania J. Z. (2) min.00:08:02 – 00:36:00 rozprawy z dnia 9 lipca 2019 r. , płyta CD k.161/

W związku ze świadczeniem umów cywilno – prawnych na rzecz (...) Oddział w (...) S.A. T. G. osiągał następujący przychód:

- sierpień 2014 r. – 1 039,10 zł
- październik 2014 r. – 561,00 zł
- listopad 2014 r. – 93,92 zł
- grudzień 2014 r. – 620,82 zł
- styczeń 2015 r. – 1 393,48 zł
- luty 2015 r. – 27,92 zł
- marzec 2015 r. – 56,01 zł
- kwiecień 2015 r. – 24,00 zł
- maj 2015 r. – 489,56 zł
- czerwiec 2015 r. – 1 107,47 zł
- lipiec 2015 r. – 83,05 zł
- sierpień 2015 r. – 3 951,75 zł
- wrzesień 2015 r. – 1 732,46 zł
- październik 2015 r. – 281,77 zł
- listopad 2015 r. – 75,56 zł
- grudzień 2015 r. – 949,37 zł
- luty 2016 r. – 226,09 zł
- marzec 2016 r. – 71,76 zł
- kwiecień 2016 r. – 1 607,10 zł
- maj 2016 r. – 1 149,02 zł
- lipiec 2016 r. – 682,32 zł
- wrzesień 2016 r. – 54,95 zł

- październik 2016 r. – 132,75 zł

/okoliczność bezsporna/

Powyższe kwoty nie zostały uwzględnione przez płatnika w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w związku z zatrudnieniem T. G..

/okoliczność bezsporna , a nadto zeznania J. Z. (2) min.00:08:02 – 00:36:00 rozprawy z dnia 9 lipca 2019 r. , płyta CD k.161/

W okresie od dnia 1 sierpnia 2014 r. do 30 września 2018 r. A. W. była pracownikiem płatnika składek, zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku doradcy handlowego na salonie samochodowym. W okresie od 1 sierpnia 2014 r. do 31 października 2014 r. A. W. osiągała wynagrodzenie w wysokości 1 937,00 zł brutto plus ryczałt za dwie przepracowane soboty w miesiącu w wysokości 408,00 zł brutto. W okresie od 1 listopada 2014 r. do 31 grudnia 2017 r. A. W. osiągała wynagrodzenie w wysokości 2 293,00 zł brutto plus ryczałt za dwie przepracowane soboty w miesiącu w wysokości 483,00 zł brutto plus premia uznaniowa uzależniona od efektów ekonomicznych przedsiębiorstwa. Od dnia 1 stycznia 2018 r. wynagrodzenie A. W. wynosi 2 648,00 zł brutto plus ryczałt za dwie przepracowane soboty w miesiącu w wysokości 558,00 zł brutto.

/dokumentacja osobowa A. W. k.108/

W spornych okresach A. W. realizowała na rzecz (...) Oddział w (...) S.A. umowy cywilno – prawne w zakresie czynności związanych z obsługą kredytową klientów płatnika. Wynikające z ww. umów obowiązki wykonywała w obowiązującym ją u płatnika czasie pracy , na co miała jego zgodę.

/okoliczność bezsporna , a nadto zeznania J. Z. (2) min.00:08:02 – 00:36:00 rozprawy z dnia 9 lipca 2019 r. , płyta CD k.161/

W związku ze świadczeniem umów cywilno – prawnych na rzecz (...) Oddział w (...) S.A. A. W. osiągała następujący przychód:

- marzec 2015 r. – 130,63 zł

- kwiecień 2015 r. – 74,25 zł

- maj 2015 r. – 362,72 zł

- lipiec 2015 r. – 232,83 zł

- listopad 2015 r. – 106,78 zł

- grudzień 2015 r. – 380,83 zł

- styczeń 2016 r. – 138,45 zł

- czerwiec 2016 r. – 206,98 zł

- lipiec 2016 r. – 823,16 zł

- październik 2016 r. – 1 109,57 zł

- grudzień 2016 r. – 47,43 zł

/okoliczność bezsporna/

Powyższe kwoty nie zostały uwzględnione przez płatnika w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w związku z zatrudnieniem A. W..

/okoliczność bezsporna/

W spornym okresie płatnik składek naliczał oraz opłacał należne składki za zatrudnianych pracowników wyłącznie od kwot osiągniętych przez nich wynagrodzeń w związku ze świadczeniem stosunku pracy na rzecz płatnika.

/okoliczność bezsporna , a nadto zeznania J. Z. (2) min.00:08:02 – 00:36:00 rozprawy z dnia 9 lipca 2019 r. , płyta CD k.161/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie zebranego materiału dowodowego , które ze zgromadzonymi dokumentami tworzą spójną, logiczną całość. Dodać należy, że powołane dokumenty nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron, a Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, ażeby z urzędu zakwestionować ich wartość dowodową w sprawie. Podkreślenia wymaga fakt, iż strona skarżąca nie kwestionowała wysokości podstawy wymiaru składek wyliczonej przez organ rentowy, oświadczając wiążąco, że kwestionowana jest sama zasada, nie zaś wysokość. Stan faktyczny w sprawie okazał się niesporny co potwierdziły złożone przez jednego ze współników zeznania i oświadczenie pełnomocnika ZUS. Wobec powyższego Sąd pominął wcześniej formułowane wnioski dowodowe stron. Z tych względów, a w szczególności z powodu braku wątpliwości natury dowodowej, Sąd skupił swe rozważania na kwestiach prawnych, o czym niżej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania są niezasadne i jako takie podlegają oddaleniu.

W myśl art. 8 ust. 1, ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 300) za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy a także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Stosownie do treści przepisu art. 4 pkt 2a ustawy systemowej płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne jest pracodawca – w stosunku do pracowników i osób odbywających służbę zastępczą oraz jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi. W świetle powyższego przepisu składki na ubezpieczenie społeczne za pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej) odprowadza pracodawca, a za zleceniobiorcę/osobę świadczącą usługi (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej) zleceniodawca.

Stosownie do treści przepisów art. 18 ust. 1 i ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (tj. Dz. U. z 2017 r. , poz. 1949) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych osiągnięty przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, z wyjątkiem składników wynagrodzenia wymienionych w § 2 powołanego wyżej rozporządzenia.

Zgodnie zaś z dyspozycją przepisu art. 18 ust. 1a powołanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w przypadku osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy zlecenia.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Ponadto stosownie do art. 81 ust. 1, ust. 5 i ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1373) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

Przedmiotem rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie było zatem ustalenie, czy wobec T. G. i A. W., zatrudnionych u płatnika w spornych okresach na podstawie umowy o pracę i jednocześnie wykonujących zlecenie zgodnie z umowami zawartymi przez nich z (...) Oddział w (...) S.A. ma zastosowanie przepis art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W tym miejscu wskazać należy, że tutejszy Sąd podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy zarówno w uzasadnieniu uchwały z dnia 2 września 2009 r. (I UZP 6/09, OSNP 2010/3-4/46), jak i w uzasadnieniu uchwały z dnia 22 lutego 2010 r. (I UK 259/09, LEX nr 585727), zgodnie z którym art. 8 ust. 2a ustawy systemowej ma odniesienie „do pracy wykonywanej na rzecz pracodawcy” powiązanej funkcjonalnie i miejscowo. Z przywołanej uchwały jasno wynika, że art. 8 ust. 2a ustawy systemowej nakazuje uważać za pracownika także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Także bowiem i w tym ostatnim przypadku, choć osoba (pracownik) formalnie zawarła umowę z osobą trzecią, to pracę w jej ramach wykonuje faktycznie dla swojego pracodawcy i to on uzyskuje rezultaty jej pracy. Pracodawca jest zobowiązany obliczać, rozliczać i przekazywać za pracowników składki co miesiąc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - art. 17 ust. 1 ustawy. Sąd Najwyższy podkreślił, że w przypadku, gdy umowa cywilnoprawna jest zawarta nie bezpośrednio z pracownikiem, ale z osobą trzecią i dopiero ten „zewnątrzny” podmiot zawiera umowę cywilnoprawną z pracownikiem, to jednak płatnikiem składek jest pracodawca składek, pomimo że fizycznie wynagrodzenie wypłaca ów podmiot trzeci. Za taką interpretacją obowiązków pracodawcy względem pracownika, zdefiniowanego w treści art. 8 ust. 2a ustawy, przemawia dodatkowo art. 4 pkt 2 lit. a ustawy określający, że płatnikiem składek jest właśnie pracodawca. Odniesić się też trzeba do brzmienia art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, według którego w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Skoro płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej „uwzględnia się” w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy, to pracodawca, ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu stosunku pracy, powinien zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej z wynagrodzeniem ze stosunku pracy. W przypadku zaś swoistego trójkąta umów - pogląd, że płatnikiem winien być pracodawca znajduje swe umocowanie także i w tym, że to na jego rzecz praca w ramach umowy cywilnoprawnej jest faktycznie świadczona i to on uzyskuje jej rezultaty, unikając obciążeń oraz obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy. Celem wprowadzenia takiej regulacji było po pierwsze: ograniczenie korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy i uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów, a po wtóre: ochrona pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tych pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (umowa agencyjna, zlecenia lub inna umowa o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu). Tym samym dla celów ubezpieczeń społecznych wykonywanie pracy na podstawie umów cywilno-prawnych zawartych z pracodawcą, jak i zawartych wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca wykonywana jest na rzecz pracodawcy,

jest traktowane tak, jak świadczenie pracy w ramach klasycznego stosunku pracy, łączącego jedynie pracownika z pracodawcą, także w zakresie określenia osoby płatnika składek. Teza ta jest także aktualna w stosunku do pracowników wykonujących także pracę na podstawie umów zlecenia (por. np. wyroki z dnia 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09, LEX nr 577824; z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 259/09, LEX nr 585727 oraz z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266).

W tym miejscu wskazać należy, że określone hipotezą normy art. 8 ust. 2a obejmuje w istocie dwie sytuacje faktyczne, w jakich może się znaleźć osoba, do której przepis ten jest adresowany (pracownik wykonujący pracę na podstawie wymienionych umów cywilnoprawnych zawartych z pracodawcą oraz umów cywilnoprawnych zawartych wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca jest świadczona na rzecz pracodawcy) mają równorzędny charakter z punktu widzenia skutków opisanych dyspozycją omawianej normy prawnej. Konsekwencje prawne na gruncie ustawy systemowej, wynikające z realizacji takich umów, muszą być takie same, co oznacza, iż dla celów ubezpieczeń społecznych zarówno wykonywanie pracy na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z pracodawcą, jak i zawartych wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca wykonywana jest na rzecz pracodawcy, jest traktowane tak jak świadczenie pracy w ramach klasycznego stosunku pracy łączącego jedynie pracownika z pracodawcą. W przypadku takich pracowników podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi łączny przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 4 pkt 9 w związku z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej), uzyskany z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy i wspomnianych umów cywilnoprawnych (art. 18 ust. 1 i art. 20 ust. 1 tej ustawy), zaś obowiązek obliczania, rozliczania i przekazywania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych spoczywa na pracodawcy jako płatniku (art. 17 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej).

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że nie ulega wątpliwości, iż umowy zawarte przez (...) Oddział w (...) S.A. z pracownikami (...) Serwisu (...) R.J. (...) Spółki Jawnej były faktycznie umowami zlecenia do których z całą pewnością mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego. Niemniej jednak zasadniczym celem porozumienia zawartego pomiędzy płatnikiem składek, a (...) Oddział w (...) S.A. oraz zawartych przez ten podmiot umów cywilnoprawnych z pracownikami płatnika była optymalizacja sprzedaży samochodów przez płatnika, co niewątpliwie przekładało się wymiennie zarówno na zysk płatnika, zatrudnianych przez niego pracowników, jak i (...). Co również istotne, obsługa kredytowa klientów płatnika jaką wykonywali ubezpieczeni nie tylko odbywała się za jego zgodą, w czasie pracy i miejscu przez niego wyznaczonym, a więc faktycznie pod jego kierownictwem, ale stanowiła zasadniczą część procesu sprzedaży samochodu.

W tym miejscu podkreślić należy, że przesłanką decydującą o uznaniu za pracownika osoby świadczącej w ramach umowy zlecenia pracę na rzecz swojego pracodawcy, jest to, że w ramach takiej umowy, wykonuje faktycznie pracę dla swojego pracodawcy przez co uzyskuje on rezultaty jej pracy. Ustawodawca używając w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej zwrotu „działać na rzecz” posłużył się nim w innym znaczeniu, niż w języku prawa, w którym działanie „na czyją rzecz” może się odbywać w wyniku istnienia określonej więzi prawnej (stosunku prawnego). Stosunkiem prawnym charakteryzującym się działaniem na rzecz innego podmiotu jest stosunek pracy, do którego istotnych cech należy działanie na rzecz pracodawcy (art. 22 k.p.). Również wykonujący zlecenie „działa na rzecz zleceniodawcy” (art. 734 i n. k.c.).

W przepisie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej zwrot ten opisuje sytuację faktyczną, w której należy zastosować konstrukcję uznania za pracownika. Jest nią istnienie trójkąta umów, tzn. po 1) umowy o pracę, po 2) umowy zlecenia między pracownikiem, a osobą trzecią i po 3) umowy o świadczenie usług między pracodawcą i zleceniodawcą. Pracodawca w wyniku umowy zawartej ze zleceniodawcą przyjmuje w ostatecznym rozrachunku rezultat pracy wykonanej na rzecz zleceniodawcy przez zleceniobiorców, przy czym następuje to w wyniku zawarcia umowy zlecenia/ świadczenia usług z osobą trzecią oraz zawartej umowy cywilnoprawnej między pracodawcą i zleceniodawcą (vide I. J. - J. „Konstrukcja uznania za pracownika w prawie ubezpieczenia społecznego (...) 2011/8/22-28).

Celem takiej regulacji było, jak podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 kwietnia 2014 r. (II UK 399/13, LEX nr 1458679), po pierwsze: ograniczenie korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku

pracy, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy i uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów oraz po drugie: ochrona pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tych pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (umowa agencyjna, zlecenia lub inna umowa o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu). Tym samym, dla celów ubezpieczeń społecznych zarówno wykonywanie pracy na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z pracodawcą, jak i zawartych wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca wykonywana jest na rzecz pracodawcy, jest traktowane tak, jak świadczenie pracy w ramach klasycznego stosunku pracy łączącego jedynie pracownika z pracodawcą, także w zakresie określenia osoby płatnika składek.

W świetle wyżej cytowanego orzeczenia SN należy podkreślić, że nie ma żadnych podstaw, aby zastosowanie przepisu art. 8 ust 2a ustawy systemowej, ograniczać tylko do sytuacji, gdy pracodawca zatrudnia swojego pracownika równoległe na podstawie umowy cywilnoprawnej. Poza sporem pozostaje i to, że pracodawcę ze zleceniodawcą, w spornych okresach łączyły umowy o świadczeniu usług medycznych, na mocy których miał on zapewnić odwołującemu usługi zapewnienia obsługi opieki i pielęgnacji chorych w SPZOZ w R.. Sytuacja ta niewątpliwie, w ocenie Sądu Okręgowego, wyczerpuje dyspozycję przepisu art. 8 ust 2a ustawy systemowej, a skoro tak, to stosownie do wcześniejszych rozważań, pracodawca jest również płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanych.

Konsekwencją konstrukcji uznania za pracownika jest konieczność opłacania przez pracodawcę składki na ubezpieczenie społeczne za osobę, z którą została zawarta umowa zlecenia, tak jak za pracownika. Stosownie do przepisu art. 32 ustawy systemowej, pracodawcę obciąża zatem także obowiązek poboru i odprowadzenia do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki na ubezpieczenie zdrowotne za osobę „uznaną za pracownika”.

Podkreślić należy, iż stosownie do przepisu art. 66 ust 1 pkt 1a ustawy, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są pracownikami w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Przy czym, w myśl przepisu art. 69 ust 1 ustawy, obowiązek ten powstaje i wygasa w terminach określonych w przepisach o ubezpieczeniach społecznych. Przepis art. 66 ust 1 pkt 1a „przenosi” zatem na grunt przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. konstrukcję uznania za pracownika unormowaną przepisem art. 8 ust 2a ustawy systemowej. Brak odrębnego uregulowania w tej ustawie (w szczególności w przepisach art. 85-86), kto jest płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne osoby uznanej za pracownika (w rozumieniu art. 8 ust 2a ustawy systemowej), należy odczytywać jedynie jako potwierdzające regułę wyprowadzaną z art. 32 ustawy systemowej.

Podleganie obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym przez zainteresowanych w spornych okresach jest konsekwencją objęcia ich obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym jako osoby uznane za pracownika (art. 66 ust 1 pkt 1a ustawy w związku z art. 5 pkt 43 ustawy i art. 8 ust 2a ustawy systemowej), a nie jako zleceniobiorcy (art. 66 ust 1 pkt 1e ustawy). Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 lutego 2006 r. (sygn. I UK 227/05, Lex nr 272569), objęcie ubezpieczeniem to przynależność do określonej kategorii podmiotów w razie spełniania ustawowych przesłanek, podleganie natomiast wynika z objęcia ubezpieczeniem i oznacza przyznanie prawa powiązanego z nałożeniem obowiązku. Ponieważ ubezpieczeni z tytułu spornych umów przynależą do kategorii osób uznanych za pracownika, podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu jak pracownik, a w konsekwencji płatnikiem tych składek jest pracodawca, a nie zleceniodawca.

Za obciążeniem obowiązkiem rozliczania i poboru składek, łącznie na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, tylko jednego podmiotu – pracodawcy, przemawia również zasada racjonalnego działania ustawodawcy. Przyjęcie odmiennej koncepcji (dwóch płatników składek – odrębnie na ubezpieczenie społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne), skutkowałoby tym, iż to samo zdarzenie (tytuł prawny skutkujący obowiązkiem ubezpieczenia) pociągałoby „podwójne” obciążenie czasowe i ekonomiczne wywołane koniecznością prowadzenia rozliczenia,

dokumentacji rozliczeniowej, poboru – nie tylko dla dwóch podmiotów (pracodawca, zleceniodawca), ale również dla ZUS.

Przypomnieć trzeba, iż zgodnie z przepisem art. 81 ust 6 ustawy, podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia, emerytalne, rentowe, chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych nie będących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych. Obliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne ubezpieczonych wymaga zatem uprzedniego wyliczenia kwoty składek na ubezpieczenie społeczne. Przypomnieć też należy, stanowisko wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2007 r., sygn. akt III UZP 4/06 (OSP 4/2008r. poz. 309), zgodnie z którym, co prawda ustawa sus rozróżniająca cztery ryzyka ubezpieczeniowe: emerytalne, rentowe, chorobowe oraz wypadkowe nie objęła ubezpieczenia zdrowotnego, to jednak należy przyjąć, że ubezpieczenie to jest też rodzajem ubezpieczenia społecznego, zaś jego odrębność wynika przede wszystkim z faktu odmiennego przedmiotu ochrony oraz odrębności organizacyjnej, ubezpieczenie zdrowotne, jest bowiem realizowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Powyższe również przemawia za tym, aby sztucznie nie tworzyć „mnogości” płatników składek w sytuacji, gdy tytułem do ubezpieczeń jest jeden (ten sam) stosunek prawny. Pracownik, zleceniobiorca, świadczący usługi, w całości finansują składki na swoje ubezpieczenie zdrowotne. W ich interesie i ich obowiązkiem, jest umożliwienie płatnikowi wywiązywanie się z terminowego rozliczania i odprowadzania składek na ubezpieczenie zdrowotne. Stosownie do przepisu art. 193 ustawy, kto nie zgłasza wymaganych przepisami ustawy danych lub zgłasza nieprawdziwe dane mające wpływ na wymiar składek na ubezpieczenie zdrowotne albo udziela w tych sprawach nieprawdziwych wyjaśnień lub odmawia ich udzielenia podlega karze grzywny. W świetle powołanego przepisu, w sytuacji trójkąta umów z jakim mieliśmy do czynienia na gruncie rozpoznawanej sprawy, to obowiązkiem ubezpieczonego, jest udzielenie płatnikowi składek wszelkich niezbędnych danych pozwalających mu terminowo wywiązać się z obowiązków płatniczych wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Co do samego sposobu wyliczenia podstawy wymiaru składek to strona skarżąca nie kwestionowała wysokości, a jedynie zasadę.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc, oddalił odwołania.

Zgodnie z art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Stosownie do art. 98 § 3 kpc do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez wykwalifikowanego pełnomocnika zalicza się wynagrodzenie. Wysokość wynagrodzeń pełnomocnika Sąd ustalił w oparciu o rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz.265) , zgodnie z wnioskiem, według norm przepisanych.

S.B.